

ՎԱՋԳԵՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԻՐԶԱԽԱՆՅԱՆԻ ԶԱՐՈՋԸ՝ ԽՈՍՎԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

(15 նոյեմբերի, կիրակի, 1998 թ.)

*«Երկիւղ Տնտն սկիզբն
իմաստութեան»*

*«Իմաստության սկիզբը
Տիրոջ երկյուղն է»:
(ԱՌԱԿ Ա 7):*

«Երկյուղը Աստծո հանդեպ իմաստության սկիզբն է»։ սիրելի հավատացյալ քույրեր և եղբայրներ, ահա այսպիսի բնաբանով ենք սկսում այսօրվա մեր քարոզը, որ վերցված է Աստվածաշունչ մատյանից։ Ամեն ինչի սկիզբն Աստված է, որ Արարիչն է բոլոր էակների, որ ստեղծեց մարդուն և տվեց նրան հնարավորություն տեղը լինելու, և վայելելու իր ամբողջ արարչությունը։ Հնարավորություն տվեց սիրելու, հավատալու և հուսալու առ Աստված և իր ամբողջական գիտակցական կյանքն ապրելու այդ իմաստությամբ, այդ նույն երկյուղով, չիեռանալով Աստծուց, մերձ լինելով իր Արարչին, որպեսզի առատապես նրա շնորհները ստանալով, երկքի վրա ապրելով, իր իսկ կյանքը դարձնեք աստվածային դրախտ, իր ճիշտ ապրելակերպով, իր հոգևոր ներաշխարհը դարձնեք երկնքի արքայություն։

«Երկյուղն» Աստվածաշունչ մատյանում համարվում է իմաստության սկիզբը։ Եթե երբևէ մենք քննենք ու տեսնենք, թե գիտնականների համար անհրաժեշտ սկիզբ է որևէ մի նյութ, որը քննության պիտի ենթարկվի, վարպետի համար անհրաժեշտ է փայտ, կավ կամ որևէ այլ նյութ, որպեսզի այդ սկզբից կերտի մի ինչ-որ նոր բան, ապա այստեղ իմաստության համար որպես հոգևոր գույացություն Սուրբ Գիրքն առաջ է քաշում Աստծու նկատմամբ երկյուղը։ Այդ երկյուղն է, որ մարդուն մերժեցնում է իր Արարչին, այդ երկյուղն է, որ նրան հեռու է պահում այնն չարիքներից, որովհետև որքան մարդ ճանաչում է Աստծուն ու աստվածայինը, այնքան Աստծու նկատմամբ սերը և հավատքը նրա ներսում ավելի են ջերմանում և կենդանանում։ Ահա այս առումով է Նոր Կտակարանում Հակոբոս առաքյալը իմաստությունը բաժանում երկու տեսակի՝ անվանելով դրանք երկրավոր և երկնավոր իմաստություն։ Երկրավոր իմաստությունը թեև կարող է լինել գիտություն, բայց նա իր մեջ պարունակում է նախանձ, չարիք և խաբեություն։ Իսկ երկնային իմաստությունն առաքյալը տեսնում

է ազնվության մեջ, տեսնում է առաքինության մեջ, տեսնում է սիրո, ողորմածության մեջ: Եվ ահա, այս երկու բաժանումների մեջ մարդուն հնարավորություն է տրվում դառնալու դեպի Աստված՝ խորագիտությամբ ճանաչելով իր Արարչին և հնազանդվելով Նրան:

Աստծու նկատմամբ երկյուղը, սիրելիներ, մասնակիցըն է բոլոր առաքինությունների, ինչպես որ բարի կյանքի սկիզբը արդարությունն է, մույնպես երկյուղն Աստծու նկատմամբ՝ սկիզբն է առաքինությունների, ինչպիսիք են ողջախոհությունը, արդարությունը և հեգությունը: Երկյուղը մասնակիցն է ստացական առաքինությունների, որոնք մենք ձեռք ենք բերում պահքի, աղոթքի, ողորմածություններ կատարելու միջոցով. և դրանով շատանում է մեր շնորհը: Եվ երբ որ, երկյուղն Աստծու հանդեպ՝ սկիզբն է աստվածային առաքինությունների: Դրանք են հույսը, հավատքը, սերը: Այս ամենն է, որ դառնում է հոգևոր գոյացություն և սկիզբ, որի նկատմամբ ունեցած զգուշությունը, երկյուղը մարդուն տանում է դեպի Աստված, էլ ավելիով մերձեցնելով իր իսկ Արարչին:

Սիրելի հավատացյալներ, Աստծու նկատմամբ երկյուղը մասնաբաժնի կրոնական կյանքն է՝ փոխհարաբերությունը մարդու և իր Արարչի: Այսինքն, կրոնի միջոցով, մարդը հաղորդակից է լինում իր Արարչին, իր ներքին էությամբ, իր ներքին էությունից բխած մի կյանքով, քանզի այդ հաղորդակցությունը՝ մարդ-Աստված, հնարավոր է միայն մարդու կողմից հնազանդության, իսկ Աստծու կողմից նրա խնամատարության և մախախնամության միջոցով: Սակայն, եթե կարծենք, որ միայն հնազանդությունը բավարար է, կտեսնենք, որ թերի է, որովհետև հնազանդվելը դեռևս բավարար չէ, անհրաժեշտ է ճանաչել մասն Աստծու կամքը, այդ կամքը մեզ տրվում է հայտնության միջոցով: Ամենամենն և շոշափելի հայտնությունը, հենց ինքը՝ Սուրբ Գիրքն է: Սուրբ Գրքի միջոցով Աստված մեզ թելադրում է Իր կամքը, ցույց տալով, թե Իր հետևորդներն ինչ կերպ պիտի ապրեն: Եվ, եթե Հին Կտակարանում Տասնաբանյա պատվիրաններով Աստված հանդես եկավ, ներկայացավ մարդուն, տվեց նրան տարբեր-տարբեր կանոններ և օրենքներ, ապա Նոր Կտակարանում այդ ամբողջն այլևս բավարար չէր: Ուստի, եթե հնում տրվում էր պաշտել Աստծուն ամբողջ հոգով, ամբողջ մտքով և ամբողջ գործությամբ, Նոր Կտակարանում դրան արդեն ավելացվում է այդ ամբողջով հանդերձ մասն «սիրիր քո ընկերոջը» (Մատթ. Ե 43): Եվ ոչ միայն մերձավորին, այլ մասն հեռավորին, ընդհուպ մինչև մույնիսկ սեր հանդեպ թշնամին: Եվ տեղին է, սիրելի քույրեր և եղբայրներ, այստեղ տեսնելու, թե որքան ենք մենք այսօր իրականացնում Աստծու կամքը մեր քրիստոնեական կյանքում: Որքանով ենք կարողանում ներողամտորեն վերաբերվել մեզ նեղացնողներին: Ինչպես է մեր սիրտը բաբախում, երբ տեսնում ենք, որ ողորմածության կարիք ունի մեկը, ինչպես կարող ենք մենք անտարբեր լինել մարդկային

ամեն չարաշահումների և ամարդարությունների հանդեպ: Եվ ահա, եթե այսօր հայ նոր իրականության մեջ կարծեք թե մեր սրտերը դարձել են քարացած, տեղին է հիշել նաև մեր երանավետ Հայրապետ Ներսես Շնորհալու աղոթքը. «Մեր անուն Յիսուս. սիրով քով ճմլիս սիրտ իմ քարեղեն»: Եվ ահա այդ քարեղեն սիրտը պիտի փափկի, պիտի դառնա այնքան նուրբ, որպեսզի մենք միմյանց նկատմամբ լինենք բարի: Եվ այսօր Աստծու նկատմամբ երկյուղը, այսինքն իմաստնության սկիզբը պիտի դառնա միմյանց նկատմամբ բարյացուկամ լինելու, ներելով ներված լինելու, սիրելով սիրված լինելու, ողորմածությամբ ողորմածության արժանալու հիմնական գործոնը: Ահա այս է Աստծու կամքը, որպեսզի մեր սրտերը երբեք չկարծրանան փարավոնի սրտի պես, այլ միշտ լիցուն լինեն ջերմությամբ ու կյանքով: Ինչպես որ Աստծու միջից է բխում իր Կյանքը, նույնպես ե մեր կյանքն էլ թող շաղախված լինի մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսով: Եվ թող ամեն ինչի սկիզբը՝ Ինքը Քրիստոս, շնորհների և երկյուղի տվիչը, թող առաջնորդի մեզ դեպի երկնային արքայություն, և մենք մեր քրիստոնեական կյանքով երկնային արքայությունը դարձնենք մեր հոգուց ներս, ապրելով ապրեցնենք: Այժմ և հավիտյան հավիտենից. ամեն: